

647510**23MCM4G4hE204x**

Seat No : _____

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2026 (As Per Syllabus Year June-2024)
Management of Industrial Relations -2(Ele-2 (New-23))

Time: 2:30 Hours**Marks:70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- પ્રશ્ન-૧ ઔદ્યોગિક સંબંધોની લાક્ષણિકતાઓ અને તેને અસર કરતા પરિબલોનું વર્ણન કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૧ ઔદ્યોગિક સંબંધો અને માનવ સંબંધોના ઉદ્દેશ્યોનું વર્ણન કરો.
- પ્રશ્ન-૨ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ પર નિબંધ લખો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન-૨ નોંધ લખો.
(A) હડતાળના પ્રકારો.
(B) યુનિયનના પ્રકારો પર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૩ માનવ સંસાધન કલ્યાણના ઉદ્દેશ્યો અને મહત્વનું વર્ણન કરો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન-૩ સામાજિક સુરક્ષા પર નિબંધ લખો.
- પ્રશ્ન-૪ ફેક્ટરી અધિનિયમ, ૧૯૪૮ ના ઉદ્દેશ્યો લખો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન-૪ મહિલાઓ અને બાળકોના રોજગાર પર પ્રતિબંધ પર નોંધ લખો.

ENGLISH VERSION

- Que. 1 Describe characteristics of industrial relations and factors affecting to it. (20)
OR
- Que. 1 Describe objectives of industrial relations and Human Relations.
- Que. 2 Write an essay on Industrial Disputes Act, 1947. (20)
OR
- Que. 2 Write notes on
(A) Types of strikes
(B) Types of Unions
- Que. 3 Describe objectives and importance of HR welfare. (15)
OR
- Que. 3 Write an essay on social security.
- Que. 4 Write objects of Factories Act, 1948. (15)
OR
- Que. 4 Write a note on restriction on employment of women and children.
